Kirjallinen kysymys KK 298/2024 vp

Sari Sarkomaa kok ym.

Kirjallinen kysymys palveluntuottajarekisteri Soterin käsittelyaikojen saattamisesta valvontalain mukaiselle tasolle sekä palveluntuottajien oikeuden elinkeinoon ja työhön turvaamisesta Soteri-rekisteriä koskevalla säädösmuutoksella

Eduskunnan puhemiehelle

Vuoden 2024 alussa käyttöön otettu, Valviran ylläpitämä palveluntuottajarekisteri Soteri on tehdyistä korjaustoimista huolimatta edelleen ruuhkautunut. Jonossa arvioidaan olevan tällä hetkellä noin 4 200 hakemusta. Avi arvioi heinäkuussa julkaisemassaan tiedotteessa hakemusjonon terveydenhuollossa olevan 3—6 kuukautta. Soterista säädetään viime eduskuntakaudella hyväksytyssä laissa sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta. Soteri-rekisteri kattaa yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatio- ja palvelutiedot sekä yksityisen varhaiskasvatuksen palveluntuottajien ja päiväkotien lupatiedot. Rekisteri on perustettu palveluntuottajien ja sosiaali- ja terveyspalvelujen rekisteröintiä, valvontaa ja tilastointia sekä muiden viranomaisten lakisääteisiä tehtäviä varten.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen edellyttää rekisteröintiä, ja esimerkiksi yksinyrittäjien on odotettava myönteistä rekisteröintipäätöstä ennen toimintansa aloitusta, vaikka heillä on voimassa oleva ammattihenkilöoikeus. Hakemusruuhka vaikuttaa myös niihin yrityksiin, jotka ovat jo rekisterissä. Rekisteröinti on tehtävä uudelleen esimerkiksi niissä tapauksissa, joissa yritys laajentaa toimintaansa tai sen vastuulääkäri vaihtuu. Tilanne vaikeuttaa ammatinharjoittajan palkkaamista, sijaisuuksia ja rekrytointia.

Jonotilanne johtaa suoriin tulonmenetyksiin ja elinkeinotoiminnassa syntyviin verotulojen menetyksiin. Ruuhka kulminoituu erityisesti yksityisiin elinkeinonharjoittajiin, jolloin tulonmenetyksen on arvioitu olevan ammattiryhmästä riippuen noin 2 000—7 000 euroa kuukaudessa. Negatiiviset vaikutukset ovat merkittäviä yhtä lailla yritysten liikevaihtoon.

Soteri-rekisterin jonotilanne heikentää entisestään palvelujen saatavuutta tilanteessa, jossa terveydenhuoltomme on suurissa vaikeuksissa. Tilanne on muun muassa hidastanut kuntoutujien hoitoonpääsyä. Kuntoutuspalvelut ovat elintärkeitä ihmisten työ- ja toimintakyvyn kannalta.

Lukuisat alan yrittäjät ovat odottaneet jonossa kuukausia. Etelä-Suomessa on ollut vaikein tilanne, jota pyrittiin helpottamaan määräyksellä siitä, että kaikkien aluehallintovirastojen rekisteröintiasioita hoitavat virkamiehet velvoitettiin määräajaksi käsittelemään myös Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueen rekisteriasioita. Eduskunta myönsi vuoden 2024 toisessa lisätalousarviossa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenoihin 677 000 euron lisäyksen

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 298/2024 vp

Soterin saattamiseksi 1.1.2024 voimaan tulleen sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain edellyttämälle tasolle.

Lain mukaan rekisteröintivelvollisuus koskee myös julkisia sote-palvelun tuottajia, ja niiden tulee toimittaa rekisteröinnin tarvittavat tiedot vuoteen 2026 mennessä. Tämä tulee osaltaan kuormittamaan Soteri-rekisteriä.

Soterin ruuhkiin vaikuttaa myös se, että merkittävä osa hakemuksista joudutaan käsittelemään osin kahteen kertaan, kun avi tai Valvira pyytävät hallintolain 22 §:n (434/2003) mukaisesti hakemusta täydennettäväksi esimerkiksi puuttuvien päivämäärätietojen vuoksi. Hakemuksen tehneeltä yritykseltä saattaa puuttua esimerkiksi sote-valvontalain (741/2023) 16 §:n edellyttämä tieto valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnitelman laatimispäivämäärästä. Hallintolain 22 § sinänsä mahdollistaa hakemuksen käsittelyn myös ilman puuttuvaa tietoa, mikäli tietojen täydentäminen on tarpeetonta asian ratkaisemiseksi, mutta valvontalaki 16 § ei erikseen määritä sitä, mitä puuttuvasta tiedosta tulisi Soteriin kirjata.

Suomen Kuntoutusyrittäjät ry on ehdottanut arvioitavaksi, voisiko valvontalain 16 §:ään sisällytetyn STM:n asetuksenantovaltuutuksen perusteella antaa uuden sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen, joka oikeuttaisi lupaviranomaisen (avin tai Valviran) riskiperusteisen harkintansa mukaan käsittelemään, hyväksymään ja tallentamaan Soteri-rekisteriin hyväksytyn hakemuksen ehdollisena tai muuten ilman tiettyä puuttuvaa tietoa, kuten yksittäisen suunnitelman päivämäärätietoa. Ehtona olisi, että tieto lisättäisiin Soteriin esimerkiksi lain 17 §:n mukaisesti maaliskuussa 2025. Myöhemmin näin lisättävä tieto ei olisi sote-valvontalain tarkoittama olennainen muutos, eikä siitä siten olisi tarvetta tehdä myöskään uutta rekisteröintipäätöstä. Lupaviranomainen voisi kuitata tiedon vastaanotetuksi ja annetun ehdon täytetyksi.

STM:n asetuksella voitaisiin siis esimerkiksi määrittää, että Soteri-rekisteriin tallennetaan olennaisen päivämäärätiedon puuttuessa sen sijaan tieto siitä, milloin tieto on viimeistään toimitettava. Valvontaviranomainen valvoisi puuttuvan tiedon toimittamista. Valvira ja avit joutuvat joka tapauksessa valvontalain 17 §:n mukaisesti lisäämään keväällä 2025 lukuisten ennen vuotta 2024 perustettujen sote-alan yritysten osalta nämä puuttuvat tiedot. Asetusmuutoksella tuohon joukkoon voitaisiin lisätä myös ne uudet yritykset, joilta puuttuvat vastaavat tiedot. Mikäli palveluntuottaja ei lisäisi palveluyksikön puuttuvaa tietoa Soteriin maaliskuuhun 2025 mennessä, voisi avi tai Valvira ohjata tai määrätä lisäämään puuttuvan tiedon lain 17 §:n 2 momentin mukaisesti. Samoin avi tai Valvira voisi hylätä hakemuksen, jos puuttuva tieto on potilasturvallisuuden kannalta merkittävä huomioiden rekisteröitäväksi haetun toiminnan luonne, laajuus ja riskit potilasturvallisuudelle.

Asetuksella purettaisiin jonoja ja turvattaisiin ja edistettäisiin palveluntuottajien ammatinharjoittamisoikeuden toteutumista sekä nopeutettaisiin hakemusten käsittelyä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

> *Mihin lisätoimiin hallitus aikoo ryhtyä Soteri-rekisterin käsittelyaikojen saattamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain edellyttämälle tasolle koko maassa,*

Kirjallinen kysymys KK 298/2024 vp

mihin toimiin hallitus ryhtyy arvioidakseen säädösmuutosmahdollisuudet Soteri-rekisterin käsittelyaikojen sujuvoittamiseksi sekä palveluntuottajien oikeuden elinkeinoon ja työhön turvaamiseksi ja

aikooko hallitus ryhtyä toimiin valvontalain 16 §:ään sisällytetyn STM:n asetuksenantovaltuutuksen perusteella antaakseen sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen, joka oikeuttaisi lupaviranomaisen (avin tai Valviran) riskiperusteisen harkintansa mukaan käsittelemään, hyväksymään ja tallentamaan Soteri-rekisteriin hyväksytyn hakemuksen ehdollisena tai muuten ilman tiettyä puuttuvaa tietoa, kuten yksittäisen suunnitelman päivämäärätietoa, kirjallisessa kysymyksessä esitetyllä tavalla?

Helsingissä 27.8.2024

Sari Sarkomaa kok
Saara-Sofia Sirén kok
Pihla Keto-Huovinen kok
Tere Sammallahti kok